

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/2 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/2 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/2 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-ora 6 cr. a treia-ora 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Popului Nr. 16.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscrise nu se înapoiază

Nimeri singuratici la 5 cr. se vând la »Tipografia«, soc. pe acțiuni

Nimeri singuratici la 20 bani se vând la librăria G. Cârjean în Ploiești

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Chestiunea
școalelor române
din Brașov.

București, Maiu 1898.

III.

(c). Ne aducem aminte, că la 1893—94 presa și bărbații politici ai Ungurilor — toți șovinisti încarnați — înspăimântați de aventul viguros al chestiunii naționale și ca să-și justifice cumva procedurile seltbatice și prigoanele păgâne contra Românilor din Transilvania și Ungaria, — inventaseră și întregneau cu mult zel și cu mari cheltuieli (pentru agenții lor) legenda, că întreagă chestiunea română ar fi exclusiv o creațiune artificială a cătorva agitatori români, spriginiți în scopuri irredentiste de către regatul nostru și chiar de către guvernul român de atunci.

Guvernul maghiar, echou credincios al opiniei publice ungurești, făcea necontenit imputări comitetului Kálnoky, pe atunci ministru de externe al monarhiei vecine, acuzându-l, că nu intervine pentru a înăbuși agitația națională din România și mai ales, că nu are lămuriri asupra pretinselor subvenții ce le-ar acorda statul român, în scopuri irredentiste, capilor chestiunii române.

În ajunul delegațiunilor austro-ungare din 1894, comitele Kálnoky, prevăzând violentele atacuri căror a fost expus din partea unor deputați maghiari, a și făcut de fapt demersuri pe lângă guvernul nostru de atunci (conservator), ca să se spună ce anume subvenții dă statul român în Transilvania.

Atât cu ocazia neuitatelor discuțiuni ce s-au urmat la 1894 în corpurile noastre legitimoare și în presa noastră asupra chestiunii naționale, cât și cu ocazia recentelor debateri parlamentare în chestiunea școalelor române din Brașov, dl Tache Ionescu, fostul ministru al cultelor și instrucției publice, a declarat categoric, că aceste demersuri au avut caracter strict prietenesc și au fost numai orale.

Domnul Tache Ionescu, a răspuns comitetului Kálnoky, că într-adevăr statul român dă ajutoare peste munți, dar numai școalelor și bisericilor române și anume numai acelor, cari fără aceste ajutoare ar trebui să se închidă.

„Dar” de câte-ori s'a vorbit, și mie personal atunci mi-s'a vorbit — a zis dl Tache Ionescu în ședința dela 28 Aprilie a. c. a camerei — de câte-ori mi-s'a vorbit se spun anume la ce școli și la ce biserici dăm subvențiuni, întodeauna am răspuns: Refus”.

Dovadă, că despre subvenția școalelor române din Brașov și a bisericii Sf. Nicolae nu s'a vorbit din partea guvernului român comitetului Kálnoky ori altor factori conducători, oficiali ori neoficiali, ai monarhiei austro-ungare, cu atât mai puțin guvernului unguresc în special.

La 7/19 Septemvrie 1894 comitele Kálnoky, vorbind în delegația ungurească și despre chestiunea română, a spus între altele:

„Din suma de 525.000 lei înscrisă în bugetul 1894/95, știu că s'a cheltuit până-acum de guvernul român 480.000 lei, — știu că din acești 480.000 lei suma de 380.000 s'a dat în Macedonia, cu știrea guvernului turcesc; negreșit restul se distribue școalelor și bisericilor române din Transilvania, dar totuși după asigurarea precisă dată de guvernul român, numai la școalele și bisericile cari altcum urman să fie închise”.

Delegația ungurească și guvernul unguresc s'au mulțumit cu atât și au tăcut. De ce? Nu putem ști. Ne vom pute însă explica din cele ce vom spune mai încolo.

Pe când comitele Kálnoky vorbea astfel în delegațiune și totodată spunea, că în România curentul național „este ex-

ploatat în contra guvernului român, și că a cere guvernului român ceea ce nu poate să îndeplinească, ar însemna a face un serviciu opoziției conduse de dl Dimitrie Sturdza, care a intrat cu totul în această mișcare daco-română” (? Nota aut.), — pe atunci actualul nostru prim-ministru era teribil naționalist și nu găsea cuvinte pentru a infiera „trădările naționale ale boiero-ciocilor”.

Era deci foarte natural și din multe motive explicabil, pentru un opoziționist atât de impacient și atât de învâpăiat ca dl Sturdza, că discursul comitetului Kálnoky l'a supărat foc pe actualul prim-ministru român.

„Supărarea” aceasta și alte „supărări” explică în parte faimoasele denunțări făcute de dl Sturdza în marele seu discurs rostit la 25 Sept. (7 Oct.) în sala Orfeu.

După o lungă serie de acuzări la adresa guvernului conservator de atunci, că acesta s'a dat în tovărășie cu Maghiarii și cu Mocsonyiștii pentru a suprima chestiunea națională, opoziționistul și naționalistul dl Sturdza a comentat în chipul cel mai pătimăș și fatal de tendențios menționatele spuse ale lui Kálnoky, zicând între altele:

„As vor să mi-se arete la ce școli s'au dat bani ca să nu se închidă, și cari biserici s'au clădit sau s'au reparat cu ajutoare date de guvernul din București!”

„Contele Kálnoky dăsculă pe guvernul din București pentru banii dați la Români dincolo de Carpați”. (! — Nota aut.)

„Contele Kálnoky știe până la ban, prin comunicările ce i-le-a făcut guvernul nostru, toți banii ce s'au cheltuit. Domnia-sa știe d. e. că în 1893/94 preotul Voina din Brașov a ridicat asupra articolului 82 din bugetul instrucțiunii publice, cu mandatul nr. 169, suma de 58.500 lei și cu mandatul nr. 1595 suma de 90.000 lei” (armeză o serie întreagă de asemenea delațiuni. — Nota aut.)

„Știu Maghiarii de ce se dau acești bani și de aceea nu se îngrijesc!”

E înverdat pentru orice om ne-preocupat, că sub masca de naționalism a acestor fatale rachete oratorice se ascundeau două tendențe dintre cele mai reprobabile: denunțarea criminală, că guvernul român dă subvenții Românilor de peste munți și scopul pervers al delatorului de a se înscrie de pe atunci în bunele grații ale guvernului maghiar.

Și nu ne poate mira, că *Timpul*, organul oficial al guvernului conservator, înfărdând fapta dlui Sturdza, scria pe atunci:

„Într-o altă țeară delațiuni infame ale dlui Dimitrie Sturdza ar fi ridicat o furună și acest *Egalite modern* ar fi primit o aspră pedeapsă”.

Ei, dar' dl Sturdza era pe atunci capul providențial al campaniei naționaliste în România, ear' „trădătorul chestiunii naționale” și „aliatul Maghiarilor” era guvernul conservator!

Opinia publică, electrisată de discursurile naționaliste ale opoziționiștilor, avea toată dreptatea să nu dea crezământ celor ce se scriau în gazetele guvernului conservator și în gazetele independente, și era prea natural, ca lumea să se încreadă orbește în onorabilitatea și sinceritatea politică a unui bărbat politic și liberal-național, și distins, și vîrstnic, și încercat!

Astăzi însă, când vremile s'au schimbat în și mai rele pentru chestiunea națională, ear' dl Sturdza le-a întrecut schimbându-se în același chip fatal, — s'a ridicat ceața de pe ochii oamenilor noștri, cu atât mai grea lăsându-se ea pe sufletele lor....

Astăzi, nu mai poate exista un singur amic desinteresat și idealist al cauzei Românilor subjugăți, care să nu vadă

arma veninoasă ce s'a dat Ungurilor prin păcatele dela Orfeu.

Păcatele dela Orfeu și alte păcate, mult mai nefericite, și pare că tocmai pentru asta mult mai tănuite....

Despre acestea în articolul următor.

Sibiu, 4 Iunie n.

Din Belgradul Sârbiei — ni-se comunică acum — s'a trimis la adresa dlui Dr. Rațiu, în ziua de 3/15 Maiu, o telegramă de salutare iscălită de domnia Petru Tisu, avocat; Neagoe, preot și P. Stoica, fruntași bănățeni.

Constatăm, că nici acum, după 20 de zile, această telegramă n'a sosit la destinația sa. Dovadă, că nesăturatul cabinet negru a înghițit-o.

Sta-i-ar în gât.

Un magnat illețim. La prezidiul casei magnatilor din Budapesta a sosit o cerere din partea unui membru al maturalui corp, prin care el cere ștergerea din lista magnatilor a contelui Haller János, comitele Odoheului. Numitul magnat dovedește, că pretinsul conte Haller ar fi născut din căsătorie ilegală și nevalidă a bătrânului conte Haller János cu servitoarea sa.

Magnatul indignat se zice, că a dat și o petițiune la M. Sa.

Proces de presă. Ziarale ungurești anunță, că un anumit Vaszy György din Baia-de-Cris ar fi intentat proces de calumnie contra „Gazetei Transilvaniei”, care i-a înfărdat purtarea când cu adunarea faimosului „Nemzeti Szövetség”. — Eată pentru-ce s'a înființat societatea magnificului Hercegh, să atace cu procese ziarele române.

Chestiunea naționalităților.

VIII.

Teritoriul german din Austria.

În editura librăriei Felix Alcan din Paris (biblioteca de istorie contemporană) a apărut zilele aceste o carte remarcabilă asupra rasselor și naționalităților din Austro-Ungaria, de domnul Bertrand Auerbach, profesor la facultatea de litere dela universitatea din Nancy (*Les Races et les Nationalités en Autriche-Hongrie par Bertrand Auerbach, Professeur à la Faculté des lettres de l'Université de Nancy avec 1 carte hors texte et 10 cartes dans le texte*) și care e menită, după noi, să facă senzație în lumea științifică și politică, de oare-ce, cartea aceasta, unica până acum în limba franceză, se bazează pe toate cercetările geografice, antropologice, istorice, limbistice, statistice făcute până azi asupra naționalităților din Austro-Ungaria. Dl Bertrand Auerbach, după-cum se vede în aparatul seu de erudiție, a consultat un mare număr de autori germani, slavi, italieni, francezi, maghiari și români, cari s'au ocupat cu naționalitățile. Este întâia-ora, când în Franța se publică o asemenea lucrare, ce e un întreg de vederi asupra monarhiei noastre. Francezii, cari, în general, cunosc puțin sau în mod imperfect Austro-Ungaria, au acum un uvraj care le descoperă situația adevărată, nefalsificată a popoarelor slave, române și italiene de sub dominația germano-maghiară.

Dacă, dela începutul acestor articole am fi avut sub ochi cartea dlui Auerbach, negreșit, că ne-am fi servit mult. Totuși, ne vom servi de ea în articolele ce urmează. Această carte are calități mari, dar' are în același timp și lipsuri. Calitățile constă, mai cu seamă, în faptul, că dl Auerbach încearcă a delimita etnografice teritoriul naționalităților; și apoi, în a caracteriza pe naționalități, din punct de vedere antropologic, istoric și statistic;

lipsurile constau în faptul, că dl Auerbach a neglijat (nu cu deservire) partea politică de revendicări naționale ale fiecărei naționalități, precum și aspirațiunile, gradul lor de cultură și de conștiință națională. Ar fi trebuit ca dl Auerbach să compare revendicările naționale ale tuturor naționalităților, gradul lor de cultură și să arete în ce stadiu de evoluție se află conștiința lor națională; ar mai fi trebuit să cerceteze, dacă din clamoarea universală din monarhie, nu se distinge cumva o tendență unică, mai înaltă, care se cuprindă tendențele mai mici, locale.

Dar' despre opera dlui Auerbach ne vom ocupa mai pe larg, într'un articol special, acum se urmărim firul articolelor noastre

După-cum am încercat să arătăm în articolele trecute, că naționalitățile slave (Cehi, Poloni, Ruteni, Sloveni, Sârbo-Croați), Români și Italienii au teritoriile lor, aparte, în imperiul Austriei, tot așa trebuie să arătăm că și Germanii au teritoriul lor național.

Teritoriul german din Austria se întinde într-o masă compactă dela lacul Constanța, la apus, până la Leitha la răsărit, și dela râul Tayo, la nord, care formează, aproape, marginea de despărțire între Austria propriu zisă și Moravia, până în Drava și Mur, la sud. Acest teritoriu se leagă la sudul Bohemiei, la izvoarele Moldei, cu teritoriul german din țările cehe, care, cum am văzut în articolele trecute, se întinde pe trei din latitudinile muntoase ale Bohemiei, dinspre Germania, până la izvoarele Oderului.

Acest teritoriu german cuprinde mai multe provincii, astfel Austria-de-jos, Austria-de-sus, Salzburg și Vorarlberg, precum și cea mai mare parte din Tirol, Stiria și Carintia.

Austria-de-jos are o suprafață de 19,824 kilometri pătrați și o populație de 2,661,799 locuitori. Dintre locuitori aproape toți sunt Germani: 2,364.360 sau 96%.

Austria-de-sus are o suprafață de 11,984 chilim. pătr. și 785.831 locuitori. Germani sunt 772.423 sau 99.5% din populație.

Salzburg are o suprafață de 7152 chilim. pătr. și 173.510 locuitori. Germani sunt 168.490 sau 99.7% din populație.

Vorarlberg are o suprafață de 2602 chilim. pătr. și 116.073 locuitori, cari mai toți sunt Germani.

Aceste patru provincii sunt exclusiv germane și, ca atare, Germanii sunt în dreptul lor ca numai ei să le domineze.

În celelalte provincii, în Tirol, Bohemia, Stiria și Carintia teritoriul nu mai e omogen german, ci se împarte între Germani, Italieni și Slavi, și ca atare nu mai pot pretinde o dominație exclusivă. În Bohemia, ca și în toate țările cehe, Germanii sunt în minoritate; în Galizia se află în mici insule diseminate, fără nici o legătură, menite a fi înghițite de valurile polonismului și rutenismului; în Bucovina sunt earași câteva insule; în Carintia și Stiria, deși sunt în majoritate se află față cu minorități respectabile de Sloveni; în Tirol stau față cu o minoritate importantă de Italieni; în Carniola nu se află Germani afară de insula Gottschee, ear' în Goriza, Trieste, Istria și Dalmația lipsesc cu deservire.

Consecința firească și logică ar fi, ca Germanii se nu pretindă nici o dominație în Galizia (e drept, că nu mai pretind, dar' e singura provincie din imperiu scăpată de sub dominația germană), apoi în Bucovina (acel domină), în Goriza, Trieste, Istria și Dalmația; ear' în Tirol, Stiria și Carintia, dominația lor se fie împărțită între ei și celelalte popoare: Italienii și Slovenii.

Dar' nu, Germanii după-ce cer delimitare de teritorii în Bohemia, ca fiecare element național să fie stăpân pe teritoriul seu, se opun când Italienii din Stiria, Carintia și Carniola cer delimitare, și când, în fine, și Sârbo-Croații din Dalmația cer să fie stăpâni peste soarta lor. Toată chestiunea naționalităților din

Austria și din Ungaria se învîrte tocmai în jurul acestui fapt: *autonomie pe baze naționale*. Nu se proclamă o astfel de autonomie? Chestiunea naționalităților rămâne întreagă, îmbrăcând, după împrejurări, diferite forme, mai violente ori mai pacifice.

Elisée Reclus explică dominația germană din Austria (înainte de dualism și în Ungaria) prin faptul, că Germanii, deși în minoritate, totuși, se află așezați în centru, de o parte și alta a Dunărei.

Bailleur de Marisy în studiul seu „*L'Autriche en 1861 ses Diètes et son Parlement*” [*Revue des Deux Mondes*, 15 Dec. 1861] explică faptul contrar, că dacă „celelalte rase s'au menținut în o existență separată și aspiră și azi să se folosească de mai multe drepturi decât cele ce li-se dă prin noua constituție”, apoi aceasta se datorește „slăbiciunii numerice a Germanilor, unită cu vicierile unui guvernament absolut”.

Astfel, Germanii austriaci bucurându-se de superioritate geografică, căci se află în centru, potriviti pentru a comanda, nu s'au putut menține în situație de dominatori, din cauza micului lor număr, (10 milioane față cu 30 milioane de germani) și au ajuns la rezultatele de azi, când nimeni nu e sigur, dacă ziua de mâine nu va aduce vre-o catastrofă, care se pună întregul eșafodaj în flăcări.

Politica germană e de vină în mare parte de situația actuală. Germanii austriaci își pusese în minte, după vremuri, să germanizeze naționalități întregi mai numeroase ca dinșii. Toată politica lor, mai cu seamă dela Iosif II, are acest caracter. Că n'au germanizat nimic, sau aproape nimic, se știe. Ba au ajuns ei să strige în contra maghiarizării Șașilor din Transilvania și să se arete spăimântați de perspectiva ce se întrevea, în cazul restabilirii regatului ceh al sfântului Venceslau.

Politica centralistă și germanizatoare a adus desastre și înăuntru și în afară. Germanii austriaci strinși de aproape de Maghiarii revoluționari și antidinastici, le-au dat pe mână pe lealii și iubitorii de patrie și de tron, pe Români și pe Croați. Mai apoi strimțorați de Polonii din Galizia, au decretat limba polonă de limbă oficială în Galizia, dând pe mână șleahței poloneze pe bieții Ruteni. Azi sunt amenințați chiar Germanii Bohemiei. Cehii cerând recunoașterea regatului istoric bohem, Germanii din Sudeți sunt amenințați să fie izolați de Germanii din Alpi și să cadă în mâna Cehilor.

Azi așa zisul „imperiu austriac” există numai ca expresie diplomatică, în realitate la Viena comandă Maghiarii și Polonii. Așa se explică cum Germanii spăimântați de fața ce i-au lucrurile, fac pe irredentiștii, se întorc către Germania, strigând după ajutor și astfel dau un nou și eclatant exemplu de politică păcătoasă ce preconizează.

De mult li-s'a spus Germanilor din Austria, că numai un federalism pe baze naționale, ar asigura liniștea și pacea și s'ar termina odată cu chestiunea naționalităților.

Emile de Laveleye într'un studiu al seu „*L'Autriche et sa constitution nouvelle*” zicea la 1868 următoarele: „O uniune federativă ca cea a Elveției sau a confederației Germaniei de Nord, ar asigura unitatea în lucrurile indispensabile pentru existența statului și ar da tuturor naționalităților o libertate deplină spre o dezvoltare autonomă. Această soluțiune este singura care ar pune pe Austria pe o basă solidă, căci ar satisface toate rasele, respectând drepturile lor, favorisând interesele lor.” (*Revue des Deux Mondes* din 1 Apr. 1868 pag. 566).

După 30 ani, aceeași soluțiune se impune Austriei. D. Auerbach spune, că prin federalism „patria comună va trage din acest concurs (al naționalităților), din această varietate de energii forță și mărirea sa”. (*Les Races et les Nationalités en Autriche-Hongrie*, pag. 333).

Războiul ispano-american.

Luptă nouă la Sant-Jago.

Lupta întâmplată la Sant-Jago și învingerea Spaniolilor e pe deplin confirmată; chiar și știrile sosite din vor american o recunosc. Depeșele mai nouă însă anunță o nouă luptă la Sant-Jago, atât pe mare, cât și pe uscat.

Din New York se depeșează cu datul de 3 l. c., că flota americană a reînnoit atacul contra forțurilor dela Sant-Jago și totodată și răsculații cubani au atacat orașul de pe uscat. Răsculații sînt în număr de 3000. Lupta decurge cu înverșunare.

Flota spaniolă.

Cât de false sînt unele informații despre operațiunile flotelor, se vede și de acolo, că mai multe ziare din Madrid au primit depeșe din Cuba, în cari se anunță, că cu ocazia luptei dela Sant-Jago flota lui Cervera n'a fost în port. Singur vaporul *Christobal Colon* se afla acolo și acesta, ajutat de bateriile forțurilor, a respins vapoarele dușmane.

Această știre puțin verosimilă se desminte prin o depeșă din Madrid, în care se anunță, că ministrul de marină spaniol a declarat, că Cervera a luat parte la luptă și a condus atacul. Resultatul favorabil al luptei este deci a se atribui dibăciei lui Cervera.

Tot în acea depeșă se anunță mai departe, că flota lui Cervera, după lupta ce s'a dat Marți, a eșit din port, și a plecat în direcțiune necunoscută.

In contra maghiarisărei numelor.

— Un cuvânt de Rosaliu. —

Proiectele de maghiarisare se înmulțesc tot mai mult. Toate modurile și toate căile posibile și imposibile se caută spre a se propaga metamorfosarea țerei.

Acum au ajuns la maghiarisarea numelor.

Cine știe ce vor mai iscodi și încerca?

Un lucru însă se știe: Din ce în ce se dovedește tot mai mult, că o singură țintă are politica maghiară, un singur principiu, ce o conduce și un singur scop ce urmărește: maghiarisarea a tot și toate.

Extirparea a ori-ce altă viață națională, stingerea a ori-ce semn de altă viață, decât cea maghiară: *acesta e scopul politicii maghiare*, aceasta e ținta maghiarisărei.

Acest scop se urmărește cu o cutezanță și cu un cinism orb; spre această țintă se tinde cu o brutalitate cu adevărat sâlbatică!

Când era vorbă despre maghiarisarea numelor geografice și topografice, ei mai căutau o scusă. Ziceau, că așa pretinde buna administrație; ziceau că trebuie simplificată și ușurată astfel comunicațiunea. Acum nu mai caută nici măcar o scusă.

Într'adevăr, ce ar pute invoca pentru desvinovățirea lor?

Cine poate pretinde unificarea numelor familiare, căci asta mărește confuziunea și îngreunează administrațiunea.

Când se tracta despre schimbarea numelor unor orașe și sate, dealuri și văi, lunci și coline, munți și câmpii, ei puteau se găsească o scusă, căci în sfîrșit e vorba de numele unor lucruri, unor obiecte brute, nesimțitoare, înconștii.

Numele lor alterându-se ele nu se alterează; tot ce s'ar altera e relațiunea noastră cu acele lucruri, — și în cele din urmă această relațiune noi o determinăm și pe viitor, încât nu comunicăm cu atotputernicul moloch: *statul*.

Ele însă, orașele, văile, dealurile nu simțesc alterare. Ele rămân nepăsătoare și reci, poate spre a-și arăta disprețul față cu ori-ce schimbare a numelor convenționale, ce li-se aplică...

Dar, ce scusă ar pute găsi ei, când e vorba de numele familiar a ființelor vii și conștiente?

Când e vorba de numele cetățenilor? De numele adorate ale părinților noștri, nume pe cari le legăm de sufletul ființei noastre cu cele mai gingașe legături ale sentimentului?

E vorba doar de un cuvânt și un simbol. Un cuvânt al limbii noastre naționale, și de un simbol al ființei noastre morale, ca ființă, tată, moș etc...

Prin maghiarisarea numelui nostru se alterează nu numai dreptul limbii

noastră, la care trebuie să trăsărim cu toții; ci se alterează și ființa unui fiecăruia din noi, la care trebuie să ne revoltăm cu indignarea extremă, trăsărind din profunzimile sufletului nostru.

Prin maghiarisarea numelui se profanează sanctuarul ființei mele, se atacă pietatea față de părinții mei, se atențează la sentimentele cele mai sfinte, ce firea eternă le-a durat între tată și fiu.

Nu se, poate, nu se poate spune și expune grozăvenia inconmensurabilă a acestei mișelești operațiuni ce se face cu sîla asupra victimelor maghiarisărei.

Serbătorea Rosaliilor este sfințirea dreptului limbilor; consacraarea principiilor de naționalitate. În această sfință zi se luăm de nou firma hotărîre de a ne apăra naționalitatea cu ori-ce preț.

Pe Luni e convocat clubul român comitatens. După aceea urmează congregațiunea, unde se va desbata chestiunea maghiarisărei numelor.

Români, gătiți-ve cu pîntrundere la această sfință luptă!

Români și Sași, dați-ve mîna, puneți umăr la umăr și lăsați hidra diabolică a maghiarisărei.

Spiritul înfrățirii și al energiei se se sălășluiesc între noi!

Chestiuni bisericești.

Afaceri din Timișoara.

— Un răspuns. —

(Urmare și fine).

Spre orientare mai accentuez la acest loc, că deja în primul sinod eparchial din Arad, ținut la anul 1870, sub p. 34 se face mențiune despre petițiunea Românilor dela biserica sf. George de aici, în cauza despărțirii ierarhice de către Sîrbi.

După toate cele premerse, las să judece acum on. public, că cine poartă vina la "trădănarea" acestui proces de despărțire ierarhică: *accia*, între cari și N. Fabricianul, cari 22 de ani n'au întreprins nici măcar pașii primordiali în cauză; ori subscrisul, care încă în cei dintîi 2 ani ai activității sale, a efectuat toate cele de lipsă, numai ca procesul să se pună odată în curgere?

Că mi-am împlinit conștiințioș datorințele și în afacerea aceasta, servesc cu nenumărate dovezi, nu numai rapoartele mele cetite și desbătute an de an în sinoadele protopresbiterale ale acestui tract, dar încă și actele, on. delegațiunii congresuale ce le-am primit în cauză, precum și constatările, ce în urma interpelării deputatului congresual, dl G. Ardelean se pot citi sub p. 76 din protocolul congresual ex 1897, care s'au făcut din parte competentă, ear' de către maritul congres s'au luat unanim la cunoștință, deci, — corporațiuni și organe statutare confirmă pe deplin și îmi dau satisfacțiunea cuvenită, — că Fabricianul m'a calumniează când lansează în public învinuiri nebasate asupra mea, în această afacere.

În mistificările sale despre fondul pentru înființarea episcopiei de aici, N. Fabricianul bagseamă uitându-și tînguirile sale din "punctele negre" publicate a. tr., vine în diametrală contrazicere cu sine însuși, de oare-ce în această publicațiune mă învinuiește, că n'aș administra numitul fond în curățenie și în conformitate cu dispozițiunile din vigoare; ear' în publicațiunea "necazurilor sale" din nr. 81 al "Tribunei" din a. c., înlocuiește obiectul de mai nainte cu socoteala despre banii incurși la mîinile mele pentru zidirea școalei din Fabric, și susține cu o cutezanță condamabilă, că în această chestiune dl deputat congresual G. Ardelean ar și fi făcut interpelare în congres, dar' ar fi pătînt, zice Fabricianul în sarcasmul său — voește să fie ingenios — cu "capra" care nu că era pută, ci... n'a vîzut-o bine, Fabricianul! Ca să pună păpuza pe colacul minciunilor sale N. Fabricianul înbină apoi la mine ambele aceste învinuiri, și cere "ca insistență socoteala publică atît despre banii incurși (acum) pentru înființându-l consistor (sic!), cât și despre cei solviți pentru zidirea școalei de aici; că dacă nu se va da în scurt timp, ar pute se întrevină alte autorități, și apoi despre urmări răspundă pîdătorii".

N. Fabricianul, bănuitor dela fire, n'a băgat în seamă nici axioma "de mortuis nihil nisi bene", ci a început dela primul sinod protopresbiteral condus de mine, în anul 1893, a tot arunca învinuiri asupra fericitului meu antecesor, că n'ar fi administrat corect fondul pentru înființarea episcopiei din Timișoara — căci pentru înființîndul consistor, cum afirmă N. Fabricianul, până azi nu s'a înființat nici un fond, dacă nu cumva d-sa din prea bine cunoscuta-i munificență pentru cauzele noastre publice ar intenționa să-l creeze de acum înainte? — și a tot cerut eruări și constatări în cauză.

Sinodul protopresbiteral al acestui tract, ca să pună odată capăt bănuielilor și ca să-l

liniștească pe N. Fabricianul, a ordonat învîdarea fondului, și comitetul protopresbiteral în ședința sa ținută în 7/19 Aprilie 1895 a și efectuit această învîdare, care apoi sinodul protopresbiteral, ținut în mod extraordinar la 18/30 Iulie 1895, la care a fost de față și N. Fabricianul, a aprobat-o fără-ca acest membru să fi protestat sau recurs contra învîdării.

Cu aceste am crezut, că afacerea s'a terminat! Rămîne însă caracteristic, că N. Fabricianul în mania sa de bănuire a transportat fără de nici un temei învinuirea ce până aici o ridică asupra fericitului meu antecesor, de acum înaintea asupra mea, care de când stau în fruntea acestui tract dela comunele subsemnate n'am primit nici măcar un unic crucer la mîinile mele pe seama acestui fond!

Pot să dau on. public asigurarea, că dl deputat congresual G. Ardelean și în această afacere, nu fără știrea și învoirea, ca să nu zic insistența mea a făcut interpelările sale în congresul din a. tr., — ear' pentru celelalte împrejurări ale interpelării țin de cuvință a nu destăinui nimic în public.

Resping deci resolul dela mine chiar și umbra bănuielilor ce-mi face N. Fabricianul în această afacere, și reflectînd la decisiunile ce an de an le-a luat în obiectul acesta sinodul nostru protopresbiteral, la care am dat "socoteala publică" cum îmi impun dispozițiunile și regulamentele obligatoare pentru fiecare organ, — și repelesc declararea, că N. Fabricianul, care în butul mîinii sale convingeri lățește și în această cauză despre mine neadevăruri în publicitate: *mă calumniază în mod nedemn de un bărbat onorabil, deci nu merita decât dispreț!*

Ca de încheiere voac să încredințez on. public, că banii ce eu însumi i-am colectat pentru zidirea unei școale mai corîspunzătoare aici în Fabric, și la cari N. Fabricianul n'a contribuit nici "cu filerul orbului", sînt depuși la institutul "Timișiana", ear' libelul vinclat prin mine dela început, se află spre păstrare la un cinstit credincios, amîsurat hotărîre ce s'a luat în conferența credincioșilor frunțași de aici.

Declar însă serbătorește, că suma colectată de mine, ce în întregitatea ei și fără alterarea menițiunii originale este depusă la institutul nostru de bun nume de aici, o vom folosi o exclusiv numai spre scopul destinat, înădă-cc-mi va succede să află modalitatea realizării unei prea mult simțite trebuințe în parohia noastră centrală, — ceea-ce până acum însă din lipsa de mijloace, și în anul din urmă, din cauza vitregității timpului, — spre multa mea părere de rău — n'a fost cu putință.

În interesul reputațiunii caracterului meu oficios și personal, m'am simțit dator să dau on. public aceste deslușiri și respective declarații — ca să se poată convinge, că din inima și peana "păcătoșului" Fabrician, neadevăr și calumnie s'a scris contra mea.

Cu stimă cuvenită:

Dr. Tr. Putici,
protopresbiterul Timișoarei.

Din Seliște.

Protopresbiterul Dr. Nic. Maier. —
Inmormîntarea lui. —
Viața lui.

Dintr'o corespondență ce am mai primit ulterior din Seliște, extragem următoarele:

Serviciul funebrel a fost oficiat de Prea on. domni asessori consistoriali Zacharia Boiu, Nicolae Cristea, Moise Lăzar, prof. sem. Ioan Ghibu, exp. cons. Ioan Mihai și de membrii scaunului protopresbiteral, ear' cântările funebrale le-a executat corul seminarial sub conducerea prea on. domn D. Cutașan, profesor seminarial. Conductul l-au format elevii școalelor centrale din Seliște și corul pompierilor, după care au urmat preoții din tract și carul mortuar, comandat anume spre acest scop din Sibiu; pe lângă car însoțeau pomposul cortegiu șese preoți, cari au transportat cortegiul până la car. După carul mortuar urmau familia răposatului, apoi învîțătorii, reprezentanții pompierilor din comunele învecinate, ai oficiilor politice din loc, profesorii seminariali, aleși com. bis. și com., public ale din opid și o mulțime de inteligenți și țărani din jur. În biserica cea mare se făcî ceremonialul obișnuit la înmormîntarea preoților.

La finea serviciului dl asessor consistorial Zacharia Boiu rosti o cuvîntare ținută în termeni aleși și acomodată, după priceperea tuturor.

Vorbi apoi dl Dr. Danil P. Barciuanu, accentuînd activitatea colegului său de odinioară pe terenul social politic.

Dr. Nicolau Maier s'a născut la 8 Septembrie 1839 în comuna Răhau (prot. Sebeșului) din o frunțagă familie de economi George și Ioana, ai căror părinți încă pe la 1750—60 purtăre în comună toiașul păstoririi de preo-

ție. În casa părintească și în școalele din comuna natală primi primele elemente de cunoștință și educațiune, de unde pîrcează la Sibiu urmă studiile gimn. obținînd maturitatea la gimnaziul de stat. După terminarea cursurilor de cleric, s'edifică studiilor filosofiei în Viena, pe cari le încoronă cu binemeritul titlu de Dr. Întrînd în viața practică fa aplicat mai înainte ca profesor gimnazial în Năsăud, ear' după aceea 8 ani ca profesor și inspector la seminarul archidiecean din Sibiu, La 1882 dorind a intra în tagma preoției, se căsătorii cu Maria Dancăș din Rășinari, fu ales în același an de protopresbiter al nou înființatului tract Seliște, pe care îl păstori până la finea vieții sale. Ca profesor și inspector seminarial s'a arătat un om conștios de chemarea sa; așa strămutarea lui din mijlocul elevilor seminariali a umplut pe toți elevii de legitimă părere de rău. Ca protopresbiter a introdus ordine în administrarea averilor bisericesti și școlare, a regulat salariile învîțătorilor și a ridicat învîțămentul.

Nemiloasa moarte îl seceră din mijlocul nostru, nelăsându-i nici măcar atîta timp, ca să stipuleze mai deaproape fundațiunile întemeiate de dînsul: una de 500 fl. (cinci sute fl.) pe seama bisericii din Răhau și alta de 200 fl. (două sute fl.) pe seama capelei dela isvorul "Foltea" din Seliște.

Cu el s'a stîns unul din cei mai calificați șefi tractuali; el a dus cusine frumoasă știință și bogate experiențe de viață, de cari mai ales au șefii tractuali lipsă mai mare ca totdeauna, acum când trebuiesc apărute nu numai interesele culturale, ci și naționale ale mult cercatului nostru popor.

Comuna sa natală Răhau, comuna Rășinari și cele din tract și-au arătat profunda lor jale și prin sunarea clopotelor în decurs de 3 zile.

N. C.

1848.

Cronica anului.

Zagreb, 4 Iunie.

Azi și-a ținut Jellacici instalația de ban cu toată pompa.

Ținutul nemesc al Turropoliei începînd din 25 Maiu s'a supus gradatim banului.

(Gaz. de Trans.)

Galați, 4 Iunie.

Holera în cele 5 zile din urmă a secerat 174 de victime.

Orăștie, 4 Iunie.

Magistratul și judecătoria de aici încolo sînt datori a accepta scrisori românești cu litere latine.

Poporul e entusiasm de uniune. Serbătorește între sunetele clopotelor și strigă continuu: *îrdească uniunea*. Seara a fost un conduct cu torțe, în care cele mai puternice vivate le-a căpătat ministerul maghiar.

Șaguna a trecut pe aci, dar' fără solemnitate.

(Org. Naț.)

Viena, 5 Iunie.

Noaptea a trecut în pace, dar' a cauzat multă grije. Tinerimea studiosă și garda națională n'a dormit toată noaptea.

S'a hotărît a trimite deputațiune la Împăratul pentru a-l chema la Viena. Dacă deputațiunea nu va exopera nimic, va merge o deputațiune nouă, dar' monstră, apoi de acolo înainte Dumnezeu știe ce va fi.

(Org. Naț.)

Agram, 5 Iunie.

Jellacici a ținut congresul conchemat în contra poruncei Împăratului. S'a făcut o petițiune în care se cere, ca afacerile Ungariei de război, bani și comerțu se rămână și mai departe sub jurisdicțiunea ministerului din Viena. (Kerekgyártó: Nev. napok.)

Pétersvárad, 6 Iunie.

Ivannovic cu ajutorul grănițierilor din Pétersvárad a dus 8 tunuri din magazinul de arme regesc din Titel la șanțurile române. (Kerekgyártó: Nev. napok.)

Agram, 6 Iunie.

Banul Jellacici în vorbirea lui adresată către patriarhul Raiacici, în a cărui mîni a depus jurămîntul de ban, despre Ungaria zice: "Dorința mea este a recunoaște și pe viitor legătura cu Ungaria, însă pe temeiul celei mai depline egalități și cu condițiunea dezvoltării tuturor naționalităților de sub coroana Ungariei".

Ear' mai departe: "Dar' guvernului maghiar de acum nu voim și nu putem să ne supunem, căci acela l'a făcut atîrnător dela sine chiar și pe Regele".

Se zice că Jellacici pentru aceea n'a mers la Innsbruck, căci vr'o 600 Croați înarmați au voit să-l petreacă până acolo, fiindcă se temeau să nu i-se întîmple ceva, Jellacici nu s'a putut înfățișa astfel la Împăratul. (Gaz. de Trans.)

CRONICĂ

Sibiu, 4 Iunie n.

Din cauza sfințelor serbători ale Rosaliilor, numărul proxim al folii noastre va apăre numai Marți seara.

Darul Regelui României.

Regele Carol este nașul principelui Eitel Frideric, al doilea băiat al împăratului Wilhelm. Micul principe a luat confirmațiunea. Din acest incident regele României i'a trimis un prețios dar, un splendid service de ciau. Darul a fost predat de către ministrul plenipotențiar român Beldiman.

Neecrolog.

Primim următorul anunț funebrel: Subscriși în numele lor și al tuturor numărășilor conșangeni cu inima frîntă de durere anunță, că preabuna și iubitoare mamă, mamă bîtrînă, soră, soacră și conșangină Ludovica Bohățel de Glod, văduvă v-protopopeasă, rămasă după Simeon Ancean de Ciolt, după un morb îndelungat și greu, provăzută cu sf. sacrameinte ale muribunzilor, în anul 68-lea al vieții și 22-lea al vîduviei, în 31 Maiu st. n. a. c., la 6 ore seara a trecut la cele eterne. Rămășițele pămîntului ale scumpei noastre defuncte s'au așezat lângă orîmintele mult iubitelui său soț după rîitul sf. bisericii gr-cat în 3 Iunie st. n. a. c., la 2 ore. Fie-i fîrta ușoară și memoria binecuvîntată! Sordac, la 31 Maiu 1898. Iulian Ancean, Alexandru Ancean, Augustin Ancean, Victor Ancean, ca fiu; Simeon Ancean, Valeriu Ancean, Aurelia Ancean, ca nepoți; Susana Mihail n. Bohățel ca soră; Cornelia Ancean n. Vaida, ca noră.

Di George Morolanu, distinsul tînr naționalist, — trăește. Eată ce vrem să constatăm pentru liniștirea tuturor celor-ce ne fatreabă, nedumeriți de un articol, eșit din oficiu lui Jeszenszky și publicat deunăzi într'un mare ziar din Budapesta.

Vorbind despre societatea "Transilvania" din București și tinerii crescuți de ea, proasta ticluală a oficiinei maghiare vorbia între alții și de dl Morolanu, și spune — așa în treacăt, — că tocmai zilele trecute a murit, și camera română, în semn de recunoștință pentru serviciile sale facute cauzei naționale lupînd fa contra Ungurilor în străinătate — i'a arătat doliul obișnuit. Fiește, că nimic nu e adevărat din observarea ziarului unguresc. Amicul nostru nu numai că trăește, ci se bucură de deplină sănătate, și precum ne spun ziarale bucureștene, chiar acum a fost denuțit șef de birou el. II la ministerul domeniilor. — Ca să se știe, căt de departe merg ziarale maghiare în iscodire — minciunilor.

Foala Poporului. A apărut nr. 22 al Foli Poporului cu următorul cuprins variat și prelucrat anume pentru popor:

Maghiarisarea numelor. (Nu primim nume ungurești. — Nu ne scriem Unguri) (prim-articol).

Entrefilete: Causa româsă în Belgia. La temniță. Starea Maghiarilor. "Uniunea". Pentru meseriași români.

1848: Cronica anului (19 Maiu—2 Iunie). † Dr. Nicolae Maier.

Foia: Poesi populare din Cetea de Nicol. Muntean; din Ternoava de Petru Ghejiu; din Ciadova de Vas. Homoc.

Scrisori: 3/15 Maiu în Băsești. — O zi de bucurie. — Români și Jidanul neguțători. — Români din Bistrița.

Din Seliște: O lucrătoare de cojocărie, cu ilustrație.

Partea economică: Câmpurile bătute de grindină (urmare și fine). — Strămutarea roilor în coșțele mobile. — Asigurările contra grindinei și focului. — Sfaturi economice. — Sfaturile "Societății junimei" din comuna Babța (sfîrșit). — Știri economice.

Teava-Noastră, descrierea Ardealului de Silvestru Moldovan: Valea Someșului-Rece. Clima. Ocupațiunile locuitorilor de pe Someșuri.

Cronică (pe 4 coloane). Rts: Țiganul păstor. Posta red., etc.

Inteligența noastră e rugată a recomanda poporului această foala, prin care se răspîndește multă lumină în popor.

O nouă însoțire de credit sistem Raiffeisen, precum aflăm, s'a înființat în comuna Ludoșul-mare (lângă Miercurea). La adunarea generală constituantă, ținută deodată cu întrunirea agricolă, au fost aleși: president: Ilie Tănase, învîțător; vicepresident: Ilie Pop, paroh; ear' de membri în direcție: Ioan Panța, Nicolae Berghizan; casar: Ioan Cosma notar, sub chezașia lui Moise Pop și Ilie Tănase. În consiliul de supraveghere president: Ioan Troancă, învîțător; vicepresident: Ioan Tănase, econom.

Împăratul Germaniei la Ierusalim. Din Berlin se anunță, că în 18 Noemvrie, aniversarea zilei de naștere a răposatului împărat Frideric, împăratul Wilhelm va inaugura noua biserică protestantă din Ierusalim. Inaugurarea aceasta va fi o mare serbătoare evanghelică, la care sînt invitați toți principii și toate căpeteniile bisericii protestante.

Atacat. Din Constantinopol se anunță, că secretarul ambassadei rusești a fost atacat de către doi Armeni înaintea palatului ambassadei holandeze. Armenii au fost arestați.

Defraudare. *Beisinger*, secretarul congresului de pace, a defraudat o mare sumă din banii concrezuți lui. Joi s'a înscut de sine la procuror. *Beisinger* e membrul unei distuse familii nemțești.

Călcarea de graniță. Vre-o douăzeci de soldați nemți au călcat hotarul Franței la Mars-la-Tour. Doi soldați francezi și pazitorii graniței i-au făcut atenți, că sunt pe teritor francez, dar Germanii nu au luat în seamă vorbele Francezilor, ba la a doua provocare soldații nemți au scos revolvere și i-au alungat. Ca dovadă despre călcarea de graniță, soldații francezi au dus cu ei un chipul al unui soldat neamț.

S'a gătat aurul. Căpitanul *Ray*, pe care un congres din Statele-Unite l'a trimis la *Clondyke*, să supravegheze săparea aurului, face un vast raport despre stadiul lucrărilor. Din acest raport reiese, că de 8 luni n'au mai aflat aur de loc și bieții lucrători abia au câștigat atât, cât se nu moară de foame. Totodată atrage atenția congresului, să împiedice emigrarea lucrătorilor la *Clondyke*, pe cari numai lipsa și foamea li așteaptă acolo.

Comoară. În comuna *Starciac*, comitatul *Torontalului*, economul s'erb *Drogojers* săpând un șant pe pământul lui, a aflat un ulcior plin de bani de argint. Comoara s'a trimis muzeului din Budapesta. În comoara aflată sunt tot felul de bani din secolul al XVI-lea, și câteva monede din anul 1813.

Pentru un „Zde“ degradat. Din *Przemysl* se anunță, că tribunalul militar de acolo a degradat pe lociștorul-sublocotenent *Dr. Drobai*, și l'a condamnat la 2 luni închisoare, pentru că la controla militară în loc să răspundă „hier“ (nemțește), a răspuns în limba lui maternă bohemă „Zde“. Superiorii au aflat, că aceasta e călcarea subordinației.

Biologiștii francezi și Zola. Membrii clubului biologiștilor francezi au înaintat comisiei centrale o propunere în care cer excluderea lui *Zola* din sinul lor. Motivul, care li îndeamnă la acest pas, este rolul lui *Zola* în afacerea *Dreyfus*. Comisia a respins propunerea, pe cuvânt, că clubul nu are menirea de a se ocupa nici cu politică, cu atât mai puțin cu antisemitism. Membrii antisemiți ai clubului, precum se spune, vor înainta afacerea adunării generale a biologiștilor.

Zurück! Pe lângă alte lecții ce și-le-au auzit Ungurii dela Nemții vienezi, cât au stat în Pesta vre-o 2 săptămâni pe timpul delegațiilor, unde precum știm, bar. *Vasilco* le-a tras o lecție tapăna cu alți vre-o 5 delegați chei, nemți și poloni — baronul *Bánffy* „capul“ de azi al Ungurilor, a păt-o îndee-sebi urt cu o parte a delegațiilor vienezi. *Bánffy* a dat mai multe prânzuri mari, la cari a pofit pe rînd pe toți delegații. Și ce se vezi? Delegații vienezi cari fac parte din partidul popular-german și cei din ai creștinilor socialiști, hotărînd să nu iee parte la prânzul celui mai nedrept și îngâmfat ministru, au scris numai pe invitațiile la prânz „Zurück“ și le-au aruncat în lădițele de poștă, să le capete *Bánffy* înapoi. Nici măcar invitarea lui la prânzul unguresc n'au primit-o, decum se se ducă.

Procedura a fost vrednică de stăpînitorii de azi ai Ungariei.

Noul cabinet italian s'a compus astfel: *Rudini* interne și agricultură; *Cappelli* externe, *Bonazzi* justiție; *Branca* finanțe; *Lussatti* visterii; *San Marzano* război; *Canevaro* marină; *Oremona* culte și instrucțiune publică; *Afan de Rivera* lucrări publice; *Frola* poște și telegraf.

Știri mărunte. *Osman-Pașa*, adjutant de ordinărie al lui *Ben* și care trăia acum în *Constantinopol*, s'a aflat mort pe marginea insulei *Prinkipo*. Se susține, că el s'a aruncat în mare.

— Infecta boală *pellagra* se lățește tot mai mult în comitatul *Clojului*.

— Pe *Duminecă* nu mai puțin de 50 de adunări socialiste sînt înscutate în Budapesta.

— Corabia, care ducea expediția principelui italian *Ludovic Amadeus*, vîrul regelui *Italiai*, s'a cufundat.

Dr. Ugricis *Zarije*, judele curții de casă din *Belgrad*, a falsificat cambii de sume considerabile și apoi a fugit. În *Smere-dovo* a fost prins și arestat.

ECONOMIE.

Revistă economică.

X.

(Urmare și fine).

Coloniile guvernului maghiar documentează tot mai mult greșala cărmacilor pe care o comit când ele sînt făcute numai și numai în scopul maghiarizării. Din toate părțile sosesc vesti triste pentru guvernanti și cu-atît mai triste pentru sîrmanii coloniști, care au ajuns la sapă de lemn. Asume se scrie, că coloniștii din *Sărmașul-mare* (apre *Câmpie*) sînt pe cale de a-și aduna zdrențele ca se nu moară de foame. Apoi coloniile din comitatul *Torontal* și al *Hunedoarei* numai cu chin ca vai o mai pot duce de pe o zi pe alta.

Oare guvernul maghiar nu va vedea odată că prin colonizările sale, departe s'ajungă scopul, nefericește atâtea vieți de cetățeni, care deși s'au făcut orbe unele, merită compătimire?

Proiectul de lege despre competențele de timbru a fost înaintat spre dezbateri parlamentului ungar. Proiectul e împărțit în 4 părți. Partea primă fixează competențele de timbru după afacerile de drept, documente, scripte și fapte oficiale. Partea a doua statorește competența de timbru după cărțile de joc și cîlindare; partea a treia tractează despre taxe și a patra parte conține hotărîri generale. Acest proiect de lege a fost prezentat numai după-ge guvernul Ungariei și cel al Austriei s'au învoit în privința modului de aplicare a acestei legi în relațiile celor două țări ale monarhiei.

Agio. În luna Iunie pentru plățile în argint a vămilor s'a fixat agio oficios cu 19 1/2 %.

Cartellul de zahăr. Se anunță din Praga, că comisia carteliștilor de zahăr au pus în circulație un nou contingent de 30 %.

Premiul de zahăr. Provisorul de lege despre acest premiu expiră cu finea lunii Iulie a. c. și pentru aceea ministrul de finanțe în curînd va înainta dietei un proiect de lege despre un nou provisor de un an.

Se știe că contingentul de premiu a fost urcat dela 1896 cu suma de 4 milioane florini (dela 5 la 9 milioane) și darea după zahăr a fost urcată dela 11 fl. la 13 fl. În acest înțeles e proiectat și noul provisor.

La

Abonament lunar

pentru Iunie st. v.

— cu prețurile din capul foi —

Invită

Administrațiunea zarului „TRIBUNA“

Tribuna Literară.

STEFAN-CEL-MARE
DE GEORGE CATANĂ.

Am anunțat apariția cărții: *Vieța și faptele lui Ștefan-cel-mare*, scrisă de *George Catana*, învătător în Valeadieni. Cartea este foarte acomodată ca premiu școlarilor și de aceea atragem asupra ei atenția preoților, învătătorilor și a tuturor bărbaiilor de școală.

Eată prefața instructivă a acestei bune cărți:

Iubite cetitorule!

Voiind și eu a contribui cât de puțin la deșteptarea și dezvoltarea simțului național al poporului nostru român, am alcătuit după diferite scrieri — viața acestui mare erou al Românilor — anume pentru „Foia Poporului“, care e cea mai lătită și cea mai iubită foaie a poporului român de dincoace de Carpați.

La sfatul unor amici și binevoitori înse, precum și ca mai ușor se poată ajunge în mîna poporului, și să fie cetită de toți mai cu înlesnire, am scos-o și în ediție separată, și așa în formă de cărtică o predau publicului cetitor și îndeosebi sateanului nostru român.

Deci, iubite popor român! De ai în mînă această cărtică să îți la ea ca în lucrul sfînt, cetește-o cu atențiune, ține-o bine în mînt, și când mergi la coasă, la plug, la moară, la secerat, la clăci, la gezători, la joc etc. povestește și la alții ce ai cetit, spune-o ca să o știe și alții, arată-le ce viteji au știut face strămoșii nostri; puneți și copiii să o cetească și să-ți povestească din ea, dă-o și altora să o cetească și căutați toți să fiți ca strămoșii nostri de mari, mari la suflet, mari în fapte.

Și să nu crezi, iubite popor român, că această cărtică și ce e scris în ea, e numai o poveste, nu, în ea e scris adevărul curat, lucrurile așa cum într'adevăr s'au petrecut.

Judecă acum cine sîntem noi și cine au fost strămoșii nostri. Ei au fost lei, au fost urieși, noi sîntem pitici. E drept, că pe calea științei și noi am înaintat mult, dar e adevărat și aceea, că în multe privințe sîntem tot îndreț.

Vezi dar, iubite popor român, pe strămoșii nostri, cât s'au luptat ei, cât și-au vîrsat sîngele numai ca să-și apere și susțină țeara, legea, limba, și să ne-o lase nouă următorilor curată și nepătată.

Deci dorița noastră să ne fie a ține cu sfințenie la țeara, legea, limba, portul și datinele strămoșești, căci numai atunci ne arătăm că sîntem vrednici următorii ai strămoșilor nostri.

Strămoșii nostri au fost mari, au fost oameni viteji, pentru că și părinții lor au fost asemenea. A învîțat fiul dela tată cum să se lupte, cum să fie viteaz, ba de multe-ori se lupta tatăl alături cu fiul său, ori se

lupta fiul ca să răbune pe tatăl-seu ori pe fratele său, căci așa erau pe atunci vremile.

Acum însă s'au schimbat lucrurile, resboaiile sînt mai rari și noi trebuie să învîțăm din cărți, aceea-ce străbunii nostri au învîțat pe cîmpul de luptă.

De aceea, iubite popor român! Trimiteți copiii și fetele la școală ca să învețe carte, căci astăzi un om fără carte se poate numi mort între cei vii și nu e capace de nici o faptă mare. După-ge es pruncii din școală dă-le să cetească cărți bune, din care se trag foloș, din cari să vadă ca într-o oglindă faptele cele pline de vitejie ale strămoșilor nostri și să nu se lase a fi mai pe jos decît aceia.

Să fim mîndri de numele nostru, căci ne tragem din cel mai glorios și mai brav popor din lume — dela poporul român.

Sperînd, că prin această cărtică voi fi făcut măcar pe un moment numai să circuleze sîngele mai cu repejune în vinele cetitorului, rog pe poporul nostru român să o primească și cetească cu acea plăcere și bunăvoință, cu care eu am scris-o.

În fine mulțumesc și amicului meu *Andrei Meda*, neguțor în Valeadieni, — Român verde — care încă a contribuit mult la realizarea doriței mele, că această cărtică să ajungă în mîna poporului român și să-l deștepte și lumineze.

Valeadieni, în Martie 1898.

George Catana, învătător.

Informațiuni.

„Foia pedagogică“, nr. 10, are următorul cuprins: Aniversarea a 25-a a morței arhiepiscopului și metropolitului *Andrei* baron de Șaguna. — Istoria profană în școalele populare, de *Dr. Ioan Stropia*. (Urmare). — Modele de lecțiuni: Cunoașterea locului natal, de *D. Comșa*. — Informațiuni: Raportul consistorului ca senat școlar. (Urmare și încheiere). — Concluse sinodale de interes școlar. — Felurimi.

A apărut: *Îndreptar teoretic și practic pentru învățămîntul intuitiv, în folosul elevilor preparandiali, a învătătorilor și altor cameni de școală, de V. Gr. Borgovan*, profesor în București. Cartea, cu motto „Tot ce putem arăta, să arătăm pruncilor“, apare în a III-a ediție, ceea-ce încă arată că este folosită. A apărut în *Gherla*, la tipografia „Aurora“ *A. Todoran* și costă 1 fl. 20 cr.

Bibliografie.

„Orașul București“, articol retipărit din „Enciclopedia Română“, publicată sub auspiciile „Asociației pentru literatura română și cultura poporului român“ de *Dr. C. Diaconovich*. Cu 2 planuri și 15 ilustrațiuni. (Edit. *W. Kraft* în Sibiu. Preț 1 leu). Sub acest titlu a apărut în zilele din urmă o interesantă broșură, care cuprinde o amănunțită descriere a capitalei române. Anume ne dă un material vast despre situația geografică, suprafața, populațiunea, aspectul, fortificațiunile, grădinitele publice, monumentele, zidurile, casarmele, administrația finanțelor orașului, despre autoritățile ce își au sediul în capitală, apoi despre instrucția, așezămintele culturale, presa, industria, comerțul, comunicațiunea, băncile, locurile de petrecere și istoria Bucureștilor. Dintre toate scrierile monografice despre acest oraș, broșura de față este fără îndoială cea mai sistematică și luând și datele numai din publicațiuni oficiale și dela locuri competente, dă cetitorilor — nucleu — o iconă, cât se poate de fidelă a stărilor din capitala României. Ea este înzestrată cu un frumos plan al orașului la care este alăturat un registru al stradelor și zidurilor mai însemnate cu indicările necesare pentru a le găsi la moment în plan, apoi cuprinde un plan al grădinitei botanice dela *Cotroceni* și un număr mare de ilustrațiuni de o frumusețe deosebită, anume: 3 aspecte din *Calea Victoriei*, *Bulevardul* cu baile *Eforiei*, *Bis. Antim*, *Balașa*, *Stavropoleos*, *Catedrala catolică*, *Ateneul*, *Universitatea*, 2 tablouri ale institutului botanic, *Banca Națională*, *Teatrul Național* și *Așezămintele Brancovenesti*. Broșura se poate procura la toate librăriile.

La „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu, se află de vînzare următoarele noutăți musicale:

Les beaux yeux. Valse pentru piano de *Mathilde Mironescu*. 1.—
Terăncuța. Cîntec popular pentru voce și piano de *Costache Moianaru*. —50
Hora înfrîntii, pentru piano de *P. G. Nițescu*. —75
La tine copilă dragă. Romanță de *Droianu*. —50
Toujours avec argent. Polca franceză pentru piano de *Sig. Paulmann*. fi. —50
La blonde. Polca mazuca pentru piano de *Sigismund Paulmann*. —50
Turda. Marș patriotic de *Paulmann*. —50
Hora reginei. De *Sigis. Paulmann*. —25
Sărba pașepulor. De *Sig. Paulmann*. —25
Marș turcesc. De *Sigis. Paulmann*. —25
Intermezzo pentru piano de *M. Capșa*. —50
Les fleurs de Maiu. Valse de *Ant. Cirillo*. 1.—

Sărba ofierilor. De *C. Dimitrescu*. —50
La fille du Marin. Vals de *Ivanovici*. 1.—
Daisy Bell. Valse (All Right) de *C. Kaps*. —75
Liniste. Vals pentru piano de *Dimitrie St. Cristide*. 1.—
Am plîns. Romanță pentru voce și piano de *Alphonse Cirillo*. —75
Singurătatea. Romanță pentru voce și piano de *Alphonse Cirillo*. —75
Claire. Polca pentru piano de *Alph. N. Ochialbi*. fi. —25
Institutele-Unite. Vals pentru piano de *Carol Decker*. 1.—
Sărba Bucureștilor, pentru piano de *Const. Dimitrescu*. —50
Sărba mirilor. De *C. Dimitrescu*. —50
Iubileul. Marș de *Gh. Fotino*. —75
Surorile. Hora de *Gh. Fotino*. —50
Elisa. Polca franceză de *G. Ionescu*. —50
Zéphir. Polca mazuca de *G. Ionescu*. —75
Souvenir de Zürich. Polca mazuca de *Anton Kneisel*. —50
Pas de quatre original. De *Mayer Lutz*. —50
Gavotte de la Princesse „Marie“. De *Michel Margaritescu*. —57
Ai plîns și tu v'odată? Romanță pentru voce și piano de *Ernest I. Alexandrescu*. —50
Nu înțeleg. De *E. I. Alexandrescu*. —50
Pictorial. De *E. I. Alexandrescu*. —50
Un fir electric. De *E. I. Alexandrescu*. —75
L'Affection. Polca franceză p. piano de *C. D. Belortu*. —50
De Braila la Gênes. Galop pentru piano de *C. D. Belortu*. —50
Sărba Bucureștilor, pentru piano de *Ioan D. Burlan*. —50
Sărba Bucureștilor, pentru voce și piano de *Ioan D. Burlan*. —50
Didi. Polca mazuca pentru piano de *Ioan D. Burlan*. —75
Lavorul. Romanță pentru voce și piano de *Dimitrie St. Cristide*. —50
Anton Zica. Pe aripile amorului, vals pentru piano. 1.25
V. Hugo. Poezie. Cuvinte de *I. I. Dorianu*, Abudă (albadă). —75

La comandelă din afară se se adaugă pentru porto postal totdeauna încă 5 cr., iar pentru expediție recomandată 20 cr. v. s. Pentru siguranța expediției recomandăm modalitatea din urmă.

Sosii în Sibiu.

În 4 Iunie n. 1898.

Hotel „*Imperatul Romanilor*“: *Cerkez* din Căneni, *Cananau* cu soția, din Iași, ingineri; *Schuller*, capitan din *Avrig*; *Horvath*, sublocotenent din Viena; *Dr. Cloga*, medic din *Ploesti*; *Thury* din *Oradea-mare*, *Roth* din *Sighișoara*, advocați; *Gärtner*, antreprenor din *Bragov*; *Rippel* din *Braila*, *Jancso* din *Debreșin*, *Rado*, *Ellinger*, *Sebő*, *Zeitler*, din Viena, *Reiss*, *Löwi*, *Klein*, din Budapesta, comercianți.

Hotel „*Neuville*“: *Dr. Șerban*, deputat dietal din *Făgăraș*; *Banciu*, farmacist din *Seliște*; *Sosseller* din *Manheim*, *Strassmann* din *Barmen*, comercianți.
Hotel „*Meltzer*“: *Davidescu* din Căneni, *Mihailă* din *Rimnic*, ingineri; *Kreh* neguțor de lemne din *Vaidetu*; *Fröhlich*, preot din *Chizdu*; *Rosalie Homa* cu familia, voiajoară din *Bruck*.

Hotel „*Habermann*“: *Meier*, chelner din *Medias*.

Medic român în Karlsbad.

Med. univ.

Dr. Romulus L. Craciun,

medic clinic în spitalul univers. imp. reg. din Viena (clinica dlui consilier de curte prof. Neusser), specialist pentru morburile interne, medic al asociațiunii pentru îngrijirea studenților morboși din Viena. Protector: *Maiestatea Sa Împăratul* etc. etc.

Ord. din 1 Aprilie — 1 Octomvrie dela orele 6—9 a. m. și dela 3—5 p. m. în *Mühlbadgasse*, casa „*Schwarzes Ross*“.

[899] 27—

Medic român în Karlsbad.

Med. univ.

Dr. Nicolae Comșa.

KARLSBAD,

[1081] 16—

„Weinhaus Sprudelgasse.“

DR. VUIA,

medic curant la

Băile Herculane (Mehadia)

a început [1191] 8—3

consultațiunile obicinuite.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 2 Iunie n. 1898

Sămînțe	Cuclita pe hect.	Prețul per 100 chilogr.	Cuclita pe hect.	Prețul per 100 chilogr.
dela	până	dela	până	
Grâu				
Bănățenesc vechiu	75	—	76	—
Grâu dela Tisa	75	12.35	76	12.55
Grâu dela Pesta	75	12.30	76	12.50
Grâu de Alba-Reg.	75	12.55	76	12.60
„ Bacia	75	—	76	—
Grâu ung. de Nord	75	—	76	—
Sămînțe vechi ori nou				
Socul	Cuclita pe hect.	Prețul per 100 chilogr.	Cuclita pe hect.	Prețul per 100 chilogr.
		dela	până	
Săcăr	de nutreț	70—72	8.50	8.40
Orz	de vînars	60—62	—	—
	de bere	62—64	—	—
Ovės	—	64—66	—	—
Cucuruz (porumb)	bănăț.	39—41	7.40	7.70
	dealtsoiu	—	5.20	5.25
Meiu	—	—	5.15	5.20
Hrișcă	—	—	—	—
Mărfi pe termen				
Grâu	Sept.-Oct.	11.80	11.85	
Cucuruz	Mart.-Apr.	5.11	5.19	
Ovės	Main.-Iun.	—	—	
	Iulie-Aug.	—	—	
	Mart.-Apr.	—	—	
	Oct.	—	—	
Produse diverse				
Socul	Cuclita pe hect.	Prețul per 100 chilogr.	Cuclita pe hect.	Prețul per 100 chilogr.
		dela	până	
Sēm. de trif.	Lucernă ungurească	—	—	—
	roșie	—	—	—
	rafinat	—	—	—
Oleu de rap.	dela Pesta	62.—	62.50	
Uns. de porc	dela țeară	—	—	—
Slănină	sventată	61.—	62.—	
Seu	afumată	—	—	—
Prune	—	—	—	—
Lictar	slavon, nou	—	—	—
	bănățenesc	—	—	—
	brută	—	—	—
Miere	galbină străcurată	—	—	—
	de Rosenau	—	—	—
Ceară	—	—	—	—

Cursul pietii din Sibiu.

Din 4 Iunie n. 1898.

Hârtie-monetă română	Cump.	9.47	vînd.	9.53
Lire turcești	—	—	—	—
Imperiali (16 R ^o aur)	—	18.95	—	19.—
Ruble rusești 100 a	—	126.50	—	127.50
Galbeni	—	5.63	—	5.66
Napoleon-d'ori	—	9.50	—	9.55
100 Marce germane	—	58.50	—	58.90
Livre sterling	—	11.90	—	12.05

Bursa de Budapesta.

Din 2 Iunie n. 1898.

Renta de aur ung. 6%	—
„ „ „ 4%	—
„ „ „ val. cor. 4%	100.25
Imprumutul câtoror ferate ung.	121.50
Amortisarea datoriilor ferate de Ost ung. (I-a emisiune)	122.50
Amortisarea datoriilor câilor ferate de Ost ung. (II-a emisiune)	102.—
Bonuri rurale ung.	98.—
„ „ croate-slavene	99.—
Obligațiunile desp. regelilor	101.50
Imprumut cu premiu ung.	156.—
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	140.—
Renta de hârtie austriacă	102.50
„ de argint austriacă	102.25
„ de aur austriacă	128.50
Losuri austriace din 1860	160.25
Acțiunile băncii austro-ungare	955.—
„ „ de credit ung.	—
„ „ de credit austr.	—
Scrisori fonciare ale institutului de credit și economii „Albina“	102.—
Argintul „	5.69
Galbeni împărătești	5.65
Napoleon-d'ori	9.54
Mărci 100 imp. germane	58.87
London 10 Livres sterlingi	120.45

Depositol fabricii de oroloage și aurării a lui Iuliu Erős

Sibiu, strada Cisnădiei nr. 3

trimite numai pe lângă rambursă postală

[2794] 28-58

Orologiu remontoir de nickel pentru domni	fi.	2.50 până fi.	6.—
" " de otel " " "	"	3.50 "	6.50
" " de goldin " " "	"	4.50 "	6.50
" " de argint " " "	"	5.— "	12.—
" " de argint ruseco (Tula) pentru domni	"	10.— "	20.—
" remontoir de argint pentru dame	"	6.— "	12.—
" " " aur " " "	"	12.— "	30.—
" " " " domni	"	20.— "	100.—
Lant de argint " " "	"	1.50 "	8.—
" " aur pentru dame	"	8.— "	30.—
" " " domni	"	23.— "	75.—
Cercei și inele de argint " " "	"	—80 "	2.—
" " " aur " " "	"	2.— "	100.—

Pentru marfă solidă și veritabilă se dă garanță în scris. Afară de obiectele sus amintite se mai află tot felul de bijuterii de aur și argint, precum și tot felul de garnituri de argint pentru masă, apoi cruci, potire, discuri, cădelnițe, lampe de altare etc. etc. pentru ritul gr-cat și gr-or.

— Cel mai bun atelier de repararea oroloagelor. —

Mare alegere

Anunț de deschidere!

Am onoare a aduce la cunoștința p. t. publicului, că am deschis în piața de aici **Piața-mică nr. 2**, în localul mai înainte Anton Demeter o

prăvălie de manufactură și mărfuri curente

sub conducerea domnului Anton Demeter.

Cea mai mare alegere în stoffe moderne pentru haine de dame.

cretone, zephyre, batiste, satine, ploiere și umbrele cu gust, garnituri de pat și masă, perdele de lână și dantele, papioane de mătășă și saten în calitate cea mai bună. Albituri de domni și dame, mânusi, ciorapi, dantele și tot felul de articli de modă.

Sunt în poziție de a da toți articlii mai susamintiți cu **prețuri foarte ieftine**, pentru-că eu mi-am procurat lucrurile direct din primele fabrici din Viena, Moravia, Silesia, Bohemia. — Pentru dese vizite se roagă

cu toată stima

Josef Goldstein,

Sibiu, Piața-mică nr. 2.

— în tapete —

Publicațiune de concurs.

Pentru postul vacant de învățător la școala comunală cu limba de propunere română, din comuna Măgura, care este dotat cu salariu de 300 fl. și cuartir în natură, respective până la înființarea rețutului de 100 fl. pentru agendele scripturistice notariale a senatului școlastic — prin aceasta se scrie concurs.

Concurenții se și prezente rugărilor pro-

văzute cu documentele referitoare, diploma,

testimoniu de purtare și funcționarea de până

acum, la senatul școlastic comunal din Măgura

(com. Bistrița-Năsăud) până la finea lui Iunie

a. c. inclusive.

Postul este a se ocupa în 1 Octomvrie a. c.

Senatul școlastic comunal.

Măgura, în 29 Maiu 1898.

Stössel,

președinte.

[1240] 1-1

Din cauza strămutării

se vând

Mobile frumoase

puțin folosite.

Informațiuni, str. Cisnădiei nr. 20.

[1238] 1-2

În viață

nu se mai dă nici-când ocaziunea rară

de a pute avea pentru

prețul de numai fl. 3.50

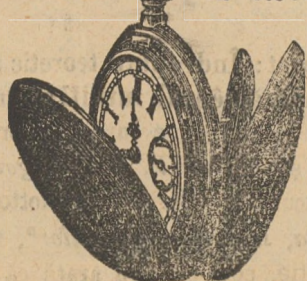
următoarea colecție excelentă de obiecte:

15 bucați,

fl. 3.50.

15 bucați

fl. 3.50.



1 ciornic de buzunar anker-remont

toir reform, care umblă regulat, cu garanție

de 3 ani.

1 lant de goldin veritabil.

2 bucați de inele imitațiune de aur în cel

mai nou facon, cu brillant.

2 bucați nasturi de mangete, duble de aur

cu mecanism.

1 broș foarte frumos de dame.

3 nasturi de piept (Chemisette).

1 nastur pentru guler.

1 ac elegant de cravată. [1148] 2-6

1 țiftor de orologiu.

1 ac facon de aur.

Toate aceste 15 bucați elegante de bijuterie

dimpreună cu orologiu anker-remontoir costă

numai fl. 3.50.

Se trimite ori-și-cui prin rambursă. Dacă nu

convin, banii se restituie, așa că pentru cumpă-

rător este exchis ori-și-ce risc.

Se pot procura numai prin firma de oroloage

Alfred Fischer,

Viena, I. Adlergasse nr. 12.

Băile Herculanee (Mehadia).

(Herkulesfürdő, Ungaria).

Stațiune de cale ferată, postă și telegraf.

Renumite terme sulfuroase și sărate,

cu temperatură terestră de 55° C.

[1193] 3-15

— Începutul sezonului la 1 Maiu. —

Loc de cură climatică. — Gimnastică suedeză și masoaj. — Băi electrice. — Hidroterapie. — Rendezvous internațional. — Situațiune admirabilă în valea romantică a Cernei. — Promenade și locuri de excursiune. — Climă favorabilă. — Situațiune scutită de vânt. — Aer ozonic și liber de praf. — Palaturi de băi, hoteluri splendide. — Salon de cură. — Luminatiune electrică. — Muzică proprie. — Orfeu (Teatru Variété).

— Medici români. —

— Consultațiuni în toate limbile europene. —

Juncțiune cu trenul Expres și Orient-Expres; dela Orșova cu năile dunărene.

Bilete cu prețuri reduse.

Frecvența în anul 1897: peste 10.000.

Fabrică de săpunuri fine în Orlat.

Nu e încă destul de cunoscut, că în țeara noastră este o

[624] 12-42

Dr. H. Schielbach în Orlat,

care se ocupă cu fabricarea săpunului de toaletă și de parfumerii și produce numai marfă curată, care se poate compara cu ori-ce altă concurență. De aceea

— e de mare preț —

dacă p. t. publicul face o încercare și se convinge de bunătatea acestor fabricate. Săpunurile de toaletă sunt, în urma compoziției lor, foarte fine și binefacătoare pentru piele. Se pot cumpăra din cele mai multe localuri de boltă ale Sibiiului.

Pentru cei-ce se interesează e de însemnat, că la librăria „Tribunei“ este expusă pentru comercianții din afară o colecțiune de mustre de săpunuri dela Orlat.

„ARIEȘANA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII,

înființată de 11 ani

în Turda (Torda), comitatul Turda-Arieș (Aranyostorda).

1. Primește depuneri spre fructificare, atât dela particulari, cât și dela corporațiuni cu 6%, dacă banii depuși nu se scot în timp de un an, sau în timp și mai îndelungat, solvi-d în cazul acesta institutul și darea erarială după depuneri. Pentru depunerile făcute pe timp mai scurt sau nedeterminat încă se dau 6%, dar darea erarială are să o solvenască deponentul.

Depuneri până la suma de 100 fl. se pot ridica ori-când. Sume mai mari sunt de a se însinua spre abdicere prealabil și anumit, sume: dela 100 până la 500 fl. cu 15 zile, dela 500 până la 1000 fl. cu 30 zile, și dela 1000 până la 2000 fl. cu 45 zile înainte. Permițând starea cassei, depunerile se răsplătesc îndată și fără abdicere. Depuneri și ridicări se pot face și prin postă și se resoală cu reînțocirea ei.

2. Acordă credit pe lângă cambii și obligațiuni cu cavenți.

3. Dă împrumuturi pe lângă siguranță hipotecară și pe efecte.

4. Acordă credite fixe pe lângă intabulare pe realități și case.

5. Și cumpără spre scopul plasării efecte publice, pe cari în cas de lipsă

le poate lombarda.

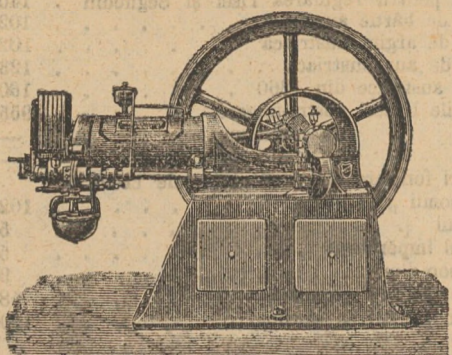
Turda, în 21 Aprilie 1898.

[1019] 14-60

în numele direcțiunei:

Iuliu Bardosy, președinte.

Ioan Mesaroș, vicepreședinte.



Important pentru toți!

Prin scutirea legală de dare a benzinelui pentru lucrări industriale, precum și pentru economie este renumitul nostru

motor original „Otto“

pentru benzin

cea mai ieftină putere motorică.

Langen & Wolf,

fabrică de motor,

Viena, X., Laxenburgerstrasse 53.

Locomobilul benzin „Otto“

este cea mai bună și cea mai ieftină putere motorică, pentru ori-care economi.

Fără mașinist, fără schintei, fără nici un pericol de foc.

Informațiuni, prospecte etc. gratis.

[938] 7-52

Representant pentru Transilvania Theil & Freyler în Sibiu.

Ca cel mai recomandabil mijloc pentru curățirea dinților, precum și apă de gură, pot recomanda stimaților mei mușterii excelentul

[839] 19-

Prav de dinți conservativ

și

Apa de gură Aseptin.

2

Sunt pregătite după metode probate și recunoscute de bune.

PARFUMERIA MELTZER, str. Cisnădiei (edificiul comandai de corp).

Daniel Meltzer jun., fabrică de săpun și de lumini, strada Gușteriței.

Hârtie

pentru

scrierea de model la examen (Propise)

se află de vânzare la „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu.

100 bucați 63 cr.

Pentru „Tipografia“, societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.



Efect miraculos! Omoară — ca nici un alt

mijloc — ori-ce insecte, pentru-ce și este ca unic lăudat și căutat în lumea întreagă. Semnele lui sunt: 1 flaconul sigilat, 2. numele „ZACHERL“.

Se poate procura în Sibiu la domni:

[684] 6-10

Julius Ballmann
Johann Billes
„Concordia“, societate
pe acții.
Ludwig Fuchs

G. W. Grohmann
Gustav Gürtler
Friedrich Homm
Franz Jahn Söhne
Gustav Kessler

Emil Gleim
Ludwig Kurowski
J. B. Misselbacher
J. C. Molnar, apot.
A. Reisch

F. A. Reissenberger
Rudolf Schuster
Josef Schwarz
Carl Sebes
Georg Serfütz

Fr. J. Wagner
Wilhelm Wazek
Josef Zimmermann
Therese Zweier
A. R. Grell

Se poate căpăta în Făgăraș la: Joh. P. Hermann, J. János, Alex. Nehrer, Romus G. Romonțianu von Romonczai, Ap. Heinrich Schul.

în Mediaș la: Carl Breckner, Joh. Buresch jun., Friedrich Josef Guggenberger, Julius Ipsen, Martin Schemmel.

— Depozite se află în toate localitățile din Transilvania acolo unde se află afișate placate despre Zacherlin. —

Pentru tipar responsabil: Iosif Marschall.